

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno diplomanta/diplomantky:	Klára Jukličková
Téma práce:	Majetkové poměry manželů v době císařů Augusta a Justiniána I.
Rozsah práce:	73 stran textu včetně abstraktů a seznamu použitých zdrojů
Datum odevzdání práce:	dle textu byl rukopis uzavřen 4. září 2019

- 1. Aktuálnost (novost) tématu**
Viz vyjádření k práci.
- 2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody**
Viz vyjádření k práci.
- 3. Formální a systematické členění práce**
Viz vyjádření k práci.
- 4. Vyjádření k práci**

Diplomantka si za téma zvolila problematiku, která, ač je historicky poměrně jednoznačně ohraničena, přesto poměrně obsáhlou. V rámci a rozsazích diplomové práce je to však problematika zvládnutelná, byť jistě nelehká, má-li být zpracována takovým způsobem, jak se na diplomovou práci, která by měla být byť minimálně vědeckým odborným textem, sluší. V tomto smyslu přístup, který diplomantka k tématu zvolila, nezdá se být primárně šťastným, jak bude i dále uvedeno.

Po formální stránce nelze mít vůči diplomové práci výraznějších námitek. Práce obsahuje 67 stran samotného textu, jehož tvrzení jsou podložena 256 poznámkami pod čarou. K textu přiložený seznam použité literatury obsahuje 22 položek, seznam použitých právních předpisů položky dvě. Po technické stránce lze pouze drobně vytknout nejednotnost seznamu použité literatury při označení počtu vydání (někde „1. vydání“, někde „vydání první“, atd.). V seznamu použití literatury pak figuruje pouze jedna položka cizojazyčná, což bude v souvislostech uvedeno dále. Práce dále obsahuje další náležitosti, které diplomová práce obsahovat má, a tak v tomto směru není pro obhajobu diplomové práce překážek.

Stylistická stránka práce nevykazuje závažnějších vad, ba je možno konstatovat, že je na poměrně vysoké úrovni. Různých překlepů a stylistických prohřešků se v práci vyskytuje minimální množství, rozhodně pod běžným průměrem. Za zmínku slouží pouze několik drobností. Indexované číslo poznámky pod čarou se zásadně píše až za interpunkční znaménko, nikoliv mezi slovo a interpunkční znaménko (kupříkladu

na str. 3 a dále). S povděkem je nutno kvitovat práci s latinskými termíny a jejich označení kursivou, byť i zde občas došlo k drobným pochybením (např. str. 8 „*mater*“ není kursivou), nebo občas došlo k drobnému zkomolení (např. str. 8 „*in/sine manum*“, str. 11 „*quaesundorom*“, str. 18 „*Septimonium*“), či k nevhodnému skloňování (str. 31 „Metelusovi, obecně skloňování termín *senatus consultum*). Jako spíše úsměvné je hovořit o paní „Drusilové“ (str. 42). Drobné překlepy, jak je uvedeno jsou minimální, byť někde se vyskytnou (str. 17 „zhoršit své situaci“, str. 41 „fSborník“). Rovněž je nutno upozornit na časovou souslednost, kdy diplomantka někdy při výkladu děje přechází do presentu (např. již str. 1). Některé formulace je rovněž možno označit za nepříliš šikovné. Například na str. 6 je spíše než o náboženství vhodné psát o kultu, na str. 9 není vhodné hovořit o způsobech vzniku manželství (*confarreatio*...), ale spíše o způsobech vzniku manželské moci, na str. 42 je zvláštní formulace „krize se prorostla...“. Na str. 60 pak diplomantka užila starší termín „býti“, ačkoliv jej jinak neuzívá.

V samotném textu je možno se setkat s několika formulacemi, které jsou do určité míry zavádějící, či by si minimálně zasloužily rozvedení, vysvětlení či komentář. Na str. 7 diplomantka hovoří o přechodu manželské moci na nejstaršího syna, což bez dalšího je formulace minimálně nevhodná, dále pak na stejné straně je možno číst o formě projevu vůle vstoupit do manželství, přičemž, vzhledem k bezforemnosti tohoto právního jednání, se nejedná o nesporné konstatování. Na str. 12 je uvedena nemožnost ženy dědit po synovi, který byl opominut v závěti, a to podle XII desek, přičemž tato situace si jistě zaslouží komentář a bude navržena jako téma k obhajobě. Jistou polemiku ze strany diplomantky si jistě zasloužily též formulace ze str. 22, dle níž nezbývalo než vláda silné ruky, a ze str. 42, kde je stanovení pevné ceny a mzdy označeno za pokrokové. Rovněž, i vzhledem k odlišnosti obou pramenů, je odvážné konstatování, že systém inskripcí v justiniánském Kodexu a v Hadriánově Věčném ediktu je stejný (str. 55). Konečně je možno se zamýšlet nad tvrzením, že plán na sestavení Digest vznikl až v průběhu prací na Kodexu, a to především s ohledem na legislativní záměry Theodosiovy (str. 56).

Co se týče další specifické oblasti vědecké práce, tedy tvorby referencí (citací a odkazů) vlastního textu, tak tyto jsou udělány v zásadě poctivě se snahou o řádné citování zdrojů. V dané souvislosti je však nutno upozornit na samotný charakter

těchto zdrojů, který představuje zřejmě největší slabinu předložené diplomové práce. Jak již i ze seznamu použitých zdrojů plyne a poznámkovým aparátem je podpořeno, základním zdrojem celé práce je jednak učebnice a několik dalších publikací, převážně historického, nikoliv právního zaměření, s jednou výjimkou českých. K tomu je nutné uvést, že učebnice sama je zjednodušením celého oboru tak, aby bylo možno jej předložit srozumitelně, pedagogicky vhodně a měrně studentům tak, aby získali základní znalost oboru nutnou pro vysokoškolské studium. Diplomová práce je však již vědeckou prací pisatele, která mimo jiné má prokázat hlubší vhled do oboru, nežli běžná zkouška, a tedy musí vycházet s mnohem širší zdrojové a informační základny. Pakliže se práce ve svých částech právně-romanistických opírá o texty učebnice, nejedná se v podstatě o nic jiného, než o přepis či zjednodušení učebnice, což jistě není vědeckou prací. Tím spíše, nedochází-li ke komparaci minimálně mezi vícero zdroji. Práci tedy schází výraznější práce s odbornou vědeckou literaturou, která se již věnuje dílčímu problému, a to především zahraniční. Obor římského práva díky svému mezinárodnímu charakteru umožňuje, a tím po vědecké stránce i vyžaduje práci se zahraničními zdroji, přičemž v současném světě není problém si zahraniční literaturu vyhledat, obstarat. Pokud by tak diplomantka učinila, jistě by její závěry a vůbec přístup k tématu mohly být jiné, a to mnohem zajímavější, přínosnější a pro diplomovou práci vhodnější. Zarážející je též práce, byť i s uvedenými omezenými zdroji, kdy jednotlivé části textu jsou mnohdy podloženy toliko jedním jediným zdrojem, a tak nedochází ani k základní komparaci.

Podobně je velkým nedostatkem práce absence studia primárních pramenů. V době, kdy jsou již mnohé přeloženy, všechny pak do cizích jazyků, jimiž některými by jistě absolvent vysokoškolského studia měl vládnout, je jejich použití při tvorbě diplomové práce po diplomantovi nutno požadovat. Tento nedostatek kvalitu práce rovněž staví na výrazně nižší úroveň, než by si diplomová práce zasloužila.

Jak i z uvedeného plyne, práce, ač by spíše měla být hlubší analysou problému, je spíše poměrně povrchní studií a kompilátem informací z různých zdrojů. Samotná strukturace práce o dané skutečnosti jasně svědčí, kdy velká část práce je věnována historickým okolnostem, které pro téma jsou jist zajímavé a užitečné, je však možno je nastudovat kdekoli jinde, a samotnému tématu práce tolik prostoru věnováno

není. I tento prostor je pak spíše shrnutím, nežli analysou změn zahrnutých v uvedených reformách a kupříkladu schází hlubší analysa jak realisace těchto změn, tak kupříkladu jejich vzájemné porovnání, což by si jistě zasloužily, včetně rozboru důvodů případných rozdílů.

Vzhledem k uvedeným charakterům práce sice navrhuji, aby práce byla předložena před komisi pro obhajobu diplomové práce, avšak s hodnocením „dobře“. Jako témata pro diskusi při obhajobě diplomové práce navrhuji:

1. Problematika nabývání skrze otroka darovaného mezi manžely.
2. Nemožnost ženy dědit po synovi, který byl opominut v závěti, a to podle XII desek.

Na základě všeho výše uvedeného tedy doporučuji uvedenou diplomovou práci k ústní obhajobě a po řádném složení všech dalších studijních povinností doporučuji udělit diplomantce titul magistr University Karlovy.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Dostačující.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Dobrá.
Logická stavba práce	Dobrá.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Dostačující.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Dostačující.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Velmi dobrá.
Jazyková a stylistická úroveň	Velmi dobrá.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Doporučuji (viz text).
Navržený klasifikační stupeň	Dobře.

V Hýskově dne 18. září A.D. 2019

JUDr. Jan Šejdl. Ph.D.

oponent/oponentka